

HUKUKÎ VE TİCARÎ UYUŞMAZLIKLARDA
ARABULUCULUĞUN BELİRLİ YÖNLERİNE İLİŞKİN

21 MAYIS 2008 TARİHLİ

AVRUPA PARLAMENTOSU VE KONSEYİ YÖNERGESİ 2008/52/EC¹

Çev. Av. Arb. Prof. Dr. Mustafa Serdar ÖZBEK*

AVRUPA PARLAMENTOSU VE AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,
Avrupa Topluluğunu kuran Anlaşmayı ve özellikle bu Anlaşmanın 61(c) maddesini ve 67(5) maddesinin ikinci paragrafını dikkate alarak,

Komisyounun teklifini göz önünde tutarak,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesinin görüşünü dikkate alarak²,

Anlaşmanın 251. maddesinde yer alan usûle uygun davranarak³,

Aşağıdaki koşullarla bu Yönergeyi kabul etmiştir:

(1) Topluluk, kişilerin serbest dolaşımının sağlandığı bir özgürlük, güvenlik ve adalet bölgesi oluşturma ve geliştirmeyi kendisine amaç edinmiştir. Topluluk bu maksatla, diğerleri arasında, iç pazarın uygun işleyişi için gerekli olan, hukukî konularda adlî işbirliği alanında tedbirler kabul etmiştir.

(2) Avrupa Konseyi, 15 ve 16 Ekim 1999'da Tampere'deki toplantısında, adalete erişim ilkesini esas alarak ve adalete daha iyi erişimi kolaylaştırmak amacıyla, Üye Devletlerce alternatif, yargı dışı usûllerin oluşturulmasını istemiştir.

(3) Konsey, 2000 yılının Mayıs ayında, medenî hukuk ve ticaret hukuku uyuşmazlıklarının alternatif çözüm yöntemleri konusunda temel ilkelerin oluşturulmasının, adalete erişimi kolaylaştırmak ve düzeltmek amacıyla, medenî hukuk ve ticaret hukuku uyuşmazlıklarının çözümünde yargı dışı usûllerin gelişmesi ve uygulanması için önemli bir adım olduğunu belirterek bu yöntemler hakkında kararlar almıştır.

(4) Komisyon, 2002 yılının Nisan ayında, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri ile ilgili Avrupa Birliğindeki mevcut durumu inceleyerek ve arabuluculuğun kullanılmasını yaygınlaştırmak için alınabilecek tedbirler hakkında Üye Devletler ve ilgili taraflarla geniş istişareler başlatarak, medenî hukuk ve ticaret hukukunda alternatif uyuşmazlık çözümü hakkında bir Yeşil Kitap sunmuştur.

(5) Avrupa Birliğinin özgürlük, güvenlik ve adalet bölgesi oluşturma politikasının bir parçası olarak, adalete daha iyi erişimi güvence altına almak amacı, yargı yolu kadar yargı dışı uyuşmazlık çözüm yollarına erişimi de kapsamalıdır. Bu Yönerge, özellikle arabuluculuk hizmetlerine erişim konularında, iç pazarın uygun işleyişine katkıda bulunmalıdır.

¹ Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on certain aspects of mediation in civil and commercial matters (OJ L 136, 24.5.2008, s. 3-8).

* Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Özel Hukuk (Medenî Usûl, İcra ve İflâs Hukuku) Anabilim Dalı Öğretim Üyesi (mozbek@ankaratahkim.com).

² OJ C 286, 17.11.2005, s. 1.

³ Avrupa Parlamentosunun 29 Mart 2007 tarihli Görüşü (OJ C 27 E, 31.1.2008, s. 129). 28 Şubat 2008 tarihli Konsey Ortak Görüşü (henüz Resmî Gazetede yayımlanmamıştır) ve Avrupa Parlamentosunun 23 Nisan 2008 tarihli Görüşü (henüz Resmî Gazetede yayımlanmamıştır).

(6) Arabuluculuk, tarafların ihtiyaçlarına uygun olarak şekillendirilmiş usûllerle, hukukî ve ticarî meselelerdeki uyuşmazlıkların ekonomik ve hızlı bir şekilde yargı dışı çözümünü sağlayabilir. Arabuluculuk sonunda yapılan anlaşmaların gönüllü olarak yerine getirilme ve taraflar arasındaki dostane ve sürekli ilişkileri koruma olasılığı daha yüksektir. Bu faydalar, sınır ötesi unsur taşıyan durumlarda daha belirgindir.

(7) Arabuluculuğun daha fazla kullanılmasını özendirmek ve arabuluculuğa başvuran tarafların öngörülebilir bir yasal temele dayanmasını sağlamak için, özellikle hukuk usûlünün kilit yönlerini belirleyen bir yasal çerçeve kabul etmek gerekmektedir.

(8) Bu Yönergenin hükümleri, sadece sınır ötesi uyuşmazlıklardaki arabuluculuklara uygulanmalıdır, fakat Üye Devletlerin bu hükümleri iç arabuluculuk yöntemlerine uygulamasına da bir engel yoktur.

(9) Bu Yönerge, arabuluculuk usûlünde modern iletişim teknolojilerinin kullanılmasını hiçbir şekilde engellememelidir.

(10) Bu Yönerge, sınır ötesi bir uyuşmazlıkta taraf olan iki veya daha fazla kişinin, uyuşmazlıklarının çözümünde bir arabulucunun yardımıyla dostane bir anlaşmaya varmak için gönüllü olarak bizzat çaba gösterdikleri usûllere uygulanmalıdır. Yönerge, medenî ve ticarî meselelere uygulanmalıdır. Bununla beraber Yönerge, tarafların, uygulanacak hukuka göre üzerinde serbest tasarruf etmelerinin mümkün olmadığı haklar ve borçlara uygulanmamalıdır. Bu tür haklar ve borçlar genellikle aile ve iş hukukunda görülmektedir.

(11) Bu Yönerge, sözleşme öncesi müzakerelere veya belirli yargısal uzlaşma programları, tüketici şikâyeti programları, tahkim ve uzman kararı gibi bağlayıcı karar verme esasına dayanan usûllere veya uyuşmazlığın çözümünde yasal olarak bağlayıcı olsun veya olmasın, resmî bir tavsiyede bulunan kişi ya da kuruluşlarca yönetilen usûllere uygulanmamalıdır.

(12) Bu Yönerge, mahkemenin tarafları arabuluculuğa yönlendirdiği veya millî hukuka göre arabuluculuğa başvurmanın zorunlu olduğu davalara uygulanmalıdır. Yönerge buna ilaveten, bir hâkimin millî hukuka göre arabulucu olarak hareket edebildiği ölçüde, uyuşmazlık konusu mesele veya meselelerle ilgili herhangi bir dava sürecinde görev almayacak olan hâkim tarafından yönetilen arabuluculuğa da uygulanmalıdır. Bununla birlikte Yönerge, davaya bakan mahkeme ve hâkim tarafından, dava konusu uyuşmazlıkla ilgili olarak, dava sürecinde uyuşmazlığın çözümü amacıyla yapılan girişimleri veya mahkeme ya da hâkimin yetkili bir kişiden yardım ya da tavsiye istediği halleri kapsamamalıdır.

(13) Bu Yönerge ile öngörülen arabuluculuk, tarafların usûlün yönetiminden bizzat sorumlu oldukları, usûlü istedikleri gibi düzenleyebildikleri ve her zaman bitirebildikleri gönüllü bir yöntem olmalıdır. Bununla birlikte, millî hukuka göre arabuluculuk usûlü için mahkemelere yönelik belirli süre sınırları koymak mümkün olmalıdır. Bunun yanında mahkemeler, uygun olduğunda tarafların arabuluculuğa dikkatini çekebilmelidir.

(14) Bu Yönergedeki hiçbir hüküm, arabuluculuğa başvurulmasını zorunlu kılan veya teşvik eden ya da yaptırıma bağlayan millî mevzuata, bu mevzuatın, tarafların yargı sistemine erişim hakkını kullanmalarını engellememesi koşuluyla karşı değildir. Bu Yönergedeki hiçbir hüküm, Yönerge kapsamına girmeyen hususlarla ilgili olduğu ölçüde, kendi kurallarıyla işleyen mevcut arabuluculuk sistemlerini etkilememelidir.

(15) Bu Yönerge, hukukî belirliliği sağlamak bakımından, tarafların arabuluculuk yoluyla çözmeye çaba gösterdikleri bir uyuşmazlığın, sınır ötesi bir uyuşmazlık olup olmadığını belirlemek için uygun zamanın hangisi olduğunu göstermelidir. Yazılı bir anlaşmanın mevcut olmaması halinde, taraflar arabuluculuk yolunu başlatmak için özel olarak harekete geçtiklerinde arabuluculuğa başvurmaya karar vermiş sayılmalıdırlar.

(16) Üye Devletler, gizlilik, zamanaşımı süreleri üzerindeki etki ve arabuluculuk sonunda yapılan anlaşmaların tanınması ve tenfiziyle ilgili olarak karşılıklı güvenin sağlanması için, uygun görecekları her türlü yolla, arabulucuların eğitimini ve arabuluculuk hizmetleriyle ilgili etkin kalite kontrol yöntemlerinin benimsenmesini teşvik etmelidirler.

(17) Üye Devletler, ortak pazar düzeyinde çözümlere başvurulmasını içerebilecek bu tür yöntemleri tespit etmeli ve bu hususta finansman kaynağı sağlamak zorunda tutulmamalıdır. Bu yöntemler, arabuluculuk sürecinin esnekliğini ve tarafların özerkliğini korumayı amaçlamalı ve arabuluculuğun etkin, tarafsız ve ehil bir şekilde yönetilmesini temin etmelidir. Arabulucular, internette herkesin erişimine de açık olması gereken Arabuluculara İlişkin Avrupa Etik Kurallarının bilincinde olmalıdırlar.

(18) Komisyon, tüketicinin korunması alanında, tüketici uyuşmazlıklarının anlaşmaya dayalı çözümüyle uğraşan mahkeme dışı kuruluşların, kendilerine başvuran kişilere sunmaları gereken asgari kalite kriterlerini belirleyen bir Tavsiye⁴ kabul etmiştir. Bu Tavsiyenin kapsamına giren arabulucular veya örgütlerin, Tavsiyenin ilkelerine riayet etmesi teşvik edilmelidir. Komisyon, bu gibi kuruluşlarla ilgili bilgilerin yayılmasını kolaylaştırmak için, Üye Devletlerin, bu Tavsiyenin ilkelerini uygularken dikkate alacakları mahkeme dışı programlara ilişkin bir veri tabanı oluşturmalıdır.

(19) Arabuluculuk sonunda ortaya çıkan anlaşmalara uyulması tarafların iyiniyetine bağlı olduğundan, arabuluculuk, dava yolunun yegâne alternatifi olarak görülmemelidir. Bu nedenle Üye Devletler, arabuluculuk sonunda yapılan yazılı bir anlaşmanın taraflarının, anlaşmalarına icra kabiliyeti kazandırma yetkisini tanımalıdır. Bir Üye Devlet yalnızca, anlaşmanın içeriğinin, devletin milletlerarası özel hukuku da dâhil olmak üzere kanununa aykırı olması veya devletin hukukunun, özel bir anlaşmanın içeriğinin icra edilmesine imkân tanımaması halinde icra edilmesini reddedebilmelidir. Bu durum, anlaşmada düzenlenen borcun yapısı gereği icra edilemeyecek nitelikte olması halinde mümkün olabilir.

(20) Arabuluculuk sonunda yapılan ve bir Üye Devlette icra kabiliyeti tanınan bir anlaşma, uygulanacak Topluluk hukuku veya iç hukuka uygun olarak diğer Üye Devletlerde de tanınmalı ve tenfiz edilebilmelidir. Bu örneğin, medenî ve ticarî meselelerde mahkemelerin yetkisi ve mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizine ilişkin, 22 Aralık 2000 tarih ve 44/2001 No'lu Konsey Tüzüğü⁵ (EC) veya aile meseleleri ve velayet sorumluluğu meselelerinde mahkemelerin yetkisi ve mahkeme kararlarının tanınması ve tenfiziyle ilgili, 27 Kasım 2003 tarih ve 2201/2003 No'lu Konsey Tüzüğü⁶ (EC) esas alınarak yapılabilir.

(21) 2001/2003 No'lu Konsey Tüzüğü (EC), taraflar arasındaki anlaşmanın başka bir Üye Devlette icra edilebilmesi için, anlaşmanın, tarafların imzaladığı Üye Devlette icra edilebilir olması gerektiğini özel olarak belirtmektedir. Bu sebeple, bir aile hukuku uyuşmazlığı sonunda yapılan anlaşmanın içeriği, anlaşmanın imzalandığı ve tenfizinin talep edildiği Üye Devlette icra edilemiyorsa, bu Yönerge tarafların, anlaşmalarını tenfiz edebilecekleri başka bir Üye Devlette yapmaları suretiyle, bu Üye Devletin kanununu dolanmalarını özendirmemelidir.

(22) Bu Yönerge Üye Devletlerdeki, arabuluculuk sonunda yapılan anlaşmaların icra edilmesiyle ilgili hükümleri etkilememelidir.

(23) Arabuluculuk sürecinde gizlilik önem taşır ve bu sebeple Yönerge, daha sonraki bir hukuk davasında ve ticarî davada ya da tahkimde, arabuluculuğun gizliliğinin nasıl korunacağı hususunda, hukuk usûlü kurallarının asgari ölçüde uyumunu sağlamalıdır.

(24) Üye Devletler, tarafların arabuluculuğa başvurmalarını özendirmek için, arabuluculuk girişimi başarısız olursa, zamanaşımı sürelerine ilişkin kuralların, tarafların mahkeme veya tahkime gitmelerini önlememesini sağlamalıdır. Üye Devletler bu Yönergenin, zamanaşımı süreleri hakkındaki millî hukuk kurallarını uyumlu hale getirmemesi halinde bile, bu sonucun gerçekleşeceğinden emin olmalıdır. Örneğin taşıma hukuku alanında olduğu gibi, Üye

⁴ Tüketici uyuşmazlıklarının anlaşmaya dayalı çözümüyle görevli mahkeme dışı kuruluşlara uygulanacak ilkeler hakkındaki 4 Nisan 2001 tarihli, 2001/310/EC sayılı Komisyon Tavsiyesi (OJ L 109, 19.4.2001, s. 56).

⁵ OJ L 12, 16.1.2001, s. 1. Son olarak 1791/2006 No'lu Tüzükle (EC) değiştirilen Tüzük (OJ L 363, 20.12.2006, s. 1).

⁶ OJ L 338, 23.12.2003, s. 1. Son olarak 2116/2004 No'lu Tüzükle (EC) değiştirilen Tüzük (OJ L 367, 14.12.2004, s. 1).

Devletlerde uygulanan milletlerarası anlaşmalardaki zamanaşımı sürelerine ilişkin hükümler bu Yönergeden etkilenmemelidir.

(25) Üye Devletler, arabulucular ve arabuluculuk hizmeti veren kuruluşlarla nasıl temas kurulacağı konusunda halka bilgi vermeyi teşvik etmelidir. Üye Devletler, hukukçuların müvekkillerini arabuluculuk imkânı hakkında bilgilendirmesini de özendirmelidir.

(26) Daha iyi kanun yapmaya ilişkin kurumlar arası anlaşmanın⁷ 34. maddesi uyarınca Üye Devletler, kendileri ve topluluğun menfaatleri için mümkün olduğu kadar, bu Yönerge ile intibak tedbirleri arasındaki karşılıklı ilişkiyi gösteren tasarılarını düzenlemeye ve bunları halka açık tutmaya teşvik edilmelidir.

(27) Bu Yönerge, temel hakların ilerletilmesi için çaba göstermekte ve özellikle Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesince tanınan ilkeleri gözetmektedir.

(28) Bu Yönergenin amacına Üye Devletlerce yeterli ölçüde ulaşılması mümkün olmadığı için ve uygulamanın etkileri veya kapsamı nedeniyle bu amaçların Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilecek olması sebebiyle, Topluluk, Anlaşmanın 5. maddesinde belirtilen ikincilik ilkesine uygun olarak tedbirler alabilir. Bu maddede belirtilen ölçülülük ilkesine göre Yönerge, bu amacını gerçekleştirmek için gerekli olanı aşmayacaktır.

(29) Avrupa Birliği Anlaşmasının ve Avrupa Topluluğunu Kuran Anlaşmanın eki olan, Birleşik Krallık ve İrlanda'nın durumuna ilişkin Protokolün 3. maddesine göre, Birleşik Krallık ve İrlanda, bu Yönergenin kabulü ve uygulamasına katılmak istediklerini bildirmişlerdir.

(30) Avrupa Birliği Anlaşmasının ve Avrupa Topluluğunu Kuran Anlaşmanın eki olan, Danimarka'nın durumuna ilişkin Protokolün 1 ve 2. maddelerine göre, Danimarka bu Yönergenin kabulüne katılmamaktadır ve bu nedenle Yönerge veya onun uygulanma konusuyla bağlı değildir.

---

⁷ OJ C 321, 31.12.2003, s. 1.

YÖNERGE

Madde 1

Amaç ve kapsam

1. Bu Yönergenin amacı, arabuluculuğa başvurulmasını özendirmek ve arabuluculukla yargılama usûlleri arasında doğru bir ilişki kurmak suretiyle, alternatif uyuşmazlık çözümüne erişimi kolaylaştırmak ve uyuşmazlıkların dostane çözümünü geliştirmektedir.

2. Bu Yönerge, sınır ötesi uyuşmazlıklarda, uygulanacak ilgili hukuka göre tarafların üzerinde tasarruf edemeyecekleri hak ve borçlar hariç olmak üzere, medenî ve ticarî meselelere uygulanacaktır. Yönerge özellikle vergi, gümrük veya idarî meseleler ya da Devletin egemenliğine dayanarak yapmış olduğu eylem ve işlemlerden doğan sorumluluğunu (*acta iure imperii*) kapsamayacaktır.

3. Bu Yönergede “Üye Devlet” terimi, Danimarka dışındaki Üye Devletleri ifade etmektedir.

Madde 2

Sınır ötesi uyuşmazlıklar

1. Bu Yönergenin amaçları bakımından;

- tarafların, uyuşmazlık çıktıktan sonra arabuluculuğa başvurmaya karar verdiği, veya
- arabuluculuğa başvurulmasına mahkemece karar verildiği, veya
- millî hukuka göre arabuluculuğa başvurma zorunluluğu olduğu, veya
5. madde anlamında taraflara bir davette bulunulduğu

tarihte, taraflardan en az birinin yerleşim yeri veya mutad meskeninin diğer taraftan farklı bir Üye Devlette bulunması halinde, sınır ötesi bir uyuşmazlık mevcut olacaktır.

2. 1. paragrafta bakılmaksızın, 7 ve 8. maddeler anlamında bir sınır ötesi uyuşmazlık, taraflar arasında arabuluculuğu müteakiben, paragraf 1 (a), (b) veya (c)'de belirtilen tarihte, tarafların yerleşim yeri veya mutad meskeninden farklı bir Üye Devlette dava veya tahkim sürecinin başlatılması halinde de mevcut olacaktır.

3. 1 ve 2. paragraflar anlamında yerleşim yeri, 44/2001 No'lu Konsey Tüzüğü'nün (EC) 59 ve 60. maddelerine göre belirlenecektir.

Madde 3

Tanımlar

Bu Yönergenin amaçları bakımından aşağıdaki tanımlar esas alınır:

(a) “Arabuluculuk”, adlandırılma veya başvurulma şekline bakılmaksızın, uyuşmazlığın tarafı olan iki veya daha fazla kişinin, bir arabulucunun yardımıyla, uyuşmazlıklarının çözümü konusunda anlaşmaya varmaları için gönüllü bir temelde bizzat çaba gösterdikleri, plânlanmış bir süreci ifade eder. Bu süreç taraflarca başlatılabilir, mahkemece önerilebilir veya emredilebilir ya da bir Üye Devletin hukukunca öngörülebilir.

Bu tanım, uyuşmazlık konusuyla ilgili olarak herhangi bir dava sürecinde görevli olmayan bir hâkim tarafından yönetilen arabuluculuğu kapsar. Tanım, uyuşmazlık konusuyla ilgili dava sürecinde, uyuşmazlığın çözümü için mahkeme veya davaya bakan hâkimce yapılan girişimleri kapsamaz.

(b) “Arabulucu”, arabuluculuğu etkin, tarafsız ve ehil biçimde yönetmesi istenen herhangi bir üçüncü kişi olup, bu üçüncü kişinin ilgili Üye Devletteki isimlendirilmesine veya mesleğine ve arabuluculuğu yönetmek üzere atanma veya görevlendirilme şekline bakılmaz.

Madde 4

Arabuluculuğun kalitesinin sağlanması

1. Üye Devletler, uygun görecekları herhangi bir yolla, arabuluculuk hizmetlerinin koşullarıyla ilgili diğerk etkin kalite kontrol yöntemleri yanında, arabuluculuk hizmeti sunan kuruluşlar ve arabulucular tarafından gönüllü etik kuralların geliştirilmesini ve bu kurallara bağılılığı teşvik ederler.

2. Üye Devletler, bir arabuluculuğun taraflarla ilgili olarak etkin, tarafsız ve ehil biçimde yönetilmesini sağlamak için, arabulucuların başlangıç ve ilave eğitimini teşvik ederler.

Madde 5

Arabuluculuğa başvurulması

1. Davayı görmekte olan mahkeme, uygun olduğunda ve davanın bütün koşullarını dikkate alarak tarafları, uyuşmazlığı çözmek için arabuluculuğa başvurmaya davet edebilir. Mahkeme, tarafları, gerek görmesi ve kolaylıkla yapılabilecek olması halinde, arabuluculuğa başvurulmasına ilişkin bir bilgilendirme toplantısına katılmaya da davet edebilir.

2. Bu Yönerge, dava açılmasından önce veya sonra, arabuluculuğa başvurulmasını zorunlu kılan veya teşvik eden ya da yaptırıma bağlayan millî mevzuatı, bu mevzuatın, tarafların yargı sistemine erişim hakkını kullanmasını engellememesi şartıyla etkilemez.

Madde 6

Arabuluculuk sonunda yapılan anlaşmaların icra edilmesi

1. Üye Devletler, tarafların veya diğerk tarafın açık rızasıyla taraflardan birinin, arabuluculuk sonunda yapılan yazılı bir anlaşmanın icra edilebilir kılınmasını talep etmesini sağlarlar. Bu tür bir anlaşmanın içeriği, talebin yapıldığı Üye Devletin hukukuna aykırı olmadığı veya bu Üye Devletin hukuku anlaşmanın icra edilmesine olanak tanıdığı takdirde icra edilebilir.

2. Anlaşmanın içeriği, mahkeme veya diğerk bir yetkili merci tarafından verilecek bir hüküm ya da kararlar veya talebin yapıldığı Üye Devletin hukukuna uygun olarak resmî bir belgeyle icra edilebilir.

3. Üye Devletler, 1 ve 2. paragrafa göre yapılacak bir talebi kabule yetkili olacak mahkeme veya diğerk mercileri Komisyona bildireceklerdir.

4. Bu maddedeki hiçbir hüküm, 1. paragrafa uygun olarak icra edilebilir kılınan bir anlaşmanın, diğerk bir Üye Devlette tanınması ve tenfizi için uygulanacak hükümleri etkilemeyecektir.

Madde 7

Arabuluculuğun gizliliđi

1. Arabuluculuğun, gizliliğe uyulacak şekilde yapılmasının amaçlandığı düşünöldüğünde, Üye Devletler, taraflar aksini kararlaştırmadığı takdirde, arabulucuların veya arabuluculuk sürecinin yönetimine katılan kişilerin, arabuluculuk sürecinde ortaya çıkan veya arabuluculuk süreciyle ilgili olan bilgiler hakkında, herhangi bir hukuk veya ceza davasında ya da tahkimde delil göstermeye zorlanamamasını sağlarlar. Aşağıdaki istisna bu hükmün dışındadır:

(a) Bunun, ilgili Üye Devletin kamu düzeni düşönceleri üstün geldiği için gerekli olması halinde, özellikle çocuğun menfaatlerinin en iyi şekilde korunmasını sağlamak veya bir kişinin fiziksel ya da psikolojik bütönlüğüne zarar gelmesini önlemek gerektiğinde, veya

(b) Arabuluculuğun sonucu olarak yapılan anlaşmanın yerine getirilmesi veya icra edilmesi için bu anlaşmanın içeriğinin açıklanması gerektiğinde.

2. 1. paragraftaki hiçbir hüküm, Üye Devletlerin, arabuluculuğun gizliliğinin korunması için daha katı tedbirleri koymasını engellemez.

Madde 8

Arabuluculuğun zamanasını süreleri üzerindeki etkisi

1. Üye Devletler, bir uyuşmazlığı arabuluculukla çözüme çabası içinde olan tarafların, arabuluculuk sürecinde zamanasını süresinin dolmasıyla, bu uyuşmazlıkla ilgili olarak daha sonra dava açma veya tahkime başvurma hakkından mahrum kalmamalarını sağlamalıdır.

2. 1. Paragraf, Üye Devletlerin taraf oldukları milletlerarası anlaşmalardaki zamanasını sürelerine ilişkin hükümlere halel getirmez.

Madde 9

Kamuya bilgi verilmesi

Üye Devletler, uygun görecekları herhangi bir yolla, özellikle internet üzerinden, arabulucular ve arabuluculuk hizmeti veren kuruluşlarla nasıl temas kurulacağı konusundaki bilginin kamunun erişimine açık olmasını teşvik ederler.

Madde 10

Yetkili mahkeme ve merciler hakkında bilgi

Komasyon, Üye Devletlerce, madde 6(3)'e göre bildirilen yetkili mahkeme ve mercilerle ilgili bilgiyi uygun yollarla kamuya açık tutar.

Madde 11

Gözden geçirme

Komasyon en geç 21 Mayıs 2016'da, Avrupa Parlamentosu, Konseyi ve Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesine, bu Yönergenin uygulanmasıyla ilgili bir rapor sunacaktır. Rapor, Avrupa Birliği genelinde arabuluculuğun gelişimini ve bu Yönergenin Üye Devletlerdeki etkisini inceleyecektir. Gerek görülürse rapora, bu Yönergeye işlenmek üzere öneriler eklenecektir.

Madde 12

Yürütme

1. Üye Devletler, bu Yönerge hükümlerine uymak için gereken kanunları, tüzükleri ve idarî kuralları, en geç 21 Kasım 2010 tarihinde uygulanacak olan 10. madde müstesna olmak üzere, 21 Mayıs 2011'den önce yürürlüğe koyacaklardır. Üye Devletler, bunları derhal Komasyon'a bildireceklerdir.

Üye Devletlerce kabul edildiğinde bu tedbirler, Yönergeye atıf içerecek veya bunların resmî olarak yayınında bu tür bir atıf eklenecektir. Bu atfın yapılma yöntemi Üye Devletlerce kararlaştırılacaktır.

2. Üye Devletler, Bu Yönerge kapsamına giren konularda kabul ettikleri millî hukukun temel hükümlerinin metinlerini Komasyona bildireceklerdir.

Madde 13**Yürürlüğe girme**

Bu Yönerge, Avrupa Birliği Resmî Gazetesinde yayımlanmasını takip eden 20'nci günde yürürlüğe girecektir.

Madde 14**Muhataplar**

Bu Yönerge Üye Devletlere yöneliktir.
Strasbourg'ta düzenlenmiştir. 21 Mayıs 2008

Avrupa Parlamentosu adına
Başkan
H.-G. PÖTTERING

Konsey adına
Başkan
J. LENARČIČ